

stede den offentlige Indbydelse til Mødet, behøver underhaanden at underrette Politimesteren derom, saa at han, hvis dette ikke stete, skulde kunne sige: Da jeg har været uvidende om, at dette Møde skulde holdes, har jeg ikke kunnet benytte min Grundlovsmæssige Ret til at overvære det. Dette Spørgsmaal er i øvrigt ikke meget praktisk, thi jeg tvivler ikke om, at der jo i Tusinder af Tilfælde er holdt offentlige Forsamlinger, ja endog at ethvert af de her til Stede værende Medlemmer har holdt offentlige Forsamlinger uden i Forveien at have meddelt Politiet Underretning derom. Det er imidlertid lidt løstligt, at der i en Justitsministeriets Skrivelse faar, at man er pligtig til i Forveien at meddele Politiet Underretning om saadanne Forsamlinger, medens vi alle upaataalt have undladt at gjøre en saadan Anmeldelse og forhaabentlig ogsaa i Fremtiden ville undlade det. Jeg vil i det Mindste for mit Vedkommende vedblive dermed, idet jeg paa ingen Maade kan erkjende det Ræsonnement, der er udtalt i den nævnte Skrivelse, for at være rigtigt.

J. A. Hansen: Tiden er jo ikke nu til, at jeg længe skal opholde mig ved denne Sag. Med Hensyn til det, som den ærede sidste Læser udtalte angaaende en privat Henvendelse fra flere af os til Justitsministeren om denne eller lignende Sager, skal jeg bemærke, at jeg ganske slutter mig til, hvad han i den Henseende har sagt. Lige som han finder jeg det mindre rigtigt, naar man ikke faar paa en ganske anden intim Fod med vedkommende Minister, end man gjør over for Justitsministeren, da privat at henvende sig til ham om en saadan Sag, og vi have ogsaa en Erfaring fra en tidligere Tid for, hvorledes man kan vente, at Ministeren vil modtage en saadan Henvendelse. Hvad angaar den ærede Ministers Ubejendtskab med Nakkovbegivenheden, da skal jeg, efter hvad den ærede Justitsminister nylig bemærkede lige over for mig, meget gjerne indrømme, at dette Forbud vistnok er fremkommet paa den Tid, da han var paa Reisen til Island, og at man deraf kan forklare sig hans Ubejendtskab med denne Sag, skjøndt det rigtignok paa den anden Side forekommer mig, at selve Forespørgselen maatte have indeholdt en Opfordring for den ærede Minister til at henvende sig til vedkommende Politimester for at faae at vide, hvorledes denne Sag forholdt sig. I sin Tid stod i Nakkov Tidende Politimesterens Forbud ordlydende ansørt, og jeg kan, da jeg den Gang læste det ordlydende, erklære, at der ikke deri var paaberaabt nogen som helst Overtrædelse af Helligdagsanordningen eller af Hensynet til den offentlige Gudstjeneste, saa at dette ikke kan være Tilfældet; i det Mindste maatte Politimesteren have sagt det i selve Forbudet, hvis dette havde været hans Grund, og da havde Vedkommende kunnet røffe Mødetiden en Time eller to længere ud; men det var rent

ud et Forbud imod selve Mødet. Jeg skal med det Samme svare det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Det. Hansen), at begge disse Forbud ere stete direkte mod visse bestemte, berammede Møder. Jeg har tidligere oplæst det Forbud, som Politimesteren i Storeheddinge har udstedt; der er deri ansørt, at det og det Møde paa den og den Søndag og paa det og det Sted forbydes. Det Samme var Tilfældet i Nakkov, hvor et bestemt Møde var berammt, og det var dette bestemte Møde, der blev forbudt. Lige over for det ærede Medlem for Histed Amts 2den Valgkreds (Sagd) skal jeg ikke sige Andet, end at jeg blot vil erindre det ærede Thing om, at han selv sagde, at han læste Historien paa sin Maade, og da han gjør det, kunne vi ganske volig lade ham læse videre. Derimod skal jeg gjøre opmærksom paa et Punkt, hvorom det forekommer mig, at det endelig til Slutning er blevet, at Striden egentlig dreier sig, nemlig at man vil anvende Grundlovens § 76 her i dette Tilfælde. Men denne Paragraf angaar kun dem, der ville forene sig i Samsfund for at dyrke Gud paa deres Maade. Da der nu her ved disse Møder slet ikke var Tale om, at der var et Samsfund eller at de Mødende vilde danne et Samsfund, saa kan denne Paragraf aldeles ikke komme til Anvendelse her. Vi gaa ud fra, og jeg tror, at det er rigtigt, at Grundlovens § 88 om offentlige Forsamlinger ingen Undtagelser kjender i den Retning, hvorom der her er Tale. Afhøvelsen af Forsamlinger under Lag tillader Grundloven uden videre, og sfer der noget Ulovligt, saa er der den Udoi, at man derefter tiltaler og straffer de Vedkommende; men Grundloven har ingenlunde Undtagelser med Hensyn til forebyggende Foranstaltninger som Forbud forud, førend man ved, hvad der vil passere i den Retning. Derfor er det, at jeg paastaar, at vor Dagsorden ikke gaar ud fra Andet end fra den Betragtning, at vi finde, at slige Forbud ikke kunne forenes med Grundlovens § 88. De ærede Medlemmer, der mene, at Grundlovens § 88 tillader Afspjæller, at der, naar en eller anden Politimester finder, at et Møde ikke bør tillades, hvad enten det nu er af religiøse eller politiske Grunde, da gives nogenformelt Maade, hvorpaa de kunne forbyde et saadant Møde, ja, disse ærede Medlemmer kunne ikke stemme for denne Dagsorden; thi den gaar ud paa en Fortolkning af Grundlovens § 88, ifølge hvilken det er uberegtiget at forbyde saadanne Møder, som her aabenbart ifølge Ordene ere tilladte. — Med Hensyn til den anden Dagsorden skal jeg sige, at den gaar ud fra lige den modsatte Betragtning; den forlanger, at Berettigelsen af Forbudet skal undersøges. Men naar vi sige, at der ingen Berettigelse kan gives til Undtagelser fra Grundlovens § 88, saa er det urigtigt at forlange en Berettigelse undersøgt; men de ærede Herrer, der